

Κική Δημουλά:

«Γράφοντας μεριμνούμε για την επιβίωσή μας»

Ντίνος Σιώτης

Φωτογραφία: Κώστας Μωραΐτης

Η Κική Δημουλά είναι της άποψης ότι τα πράγματα, γενικά, δεν είναι πολύ σοβαρά, ότι το μέγα μυστήριο που απλώνεται μπροστά μας είναι το μέλλον και ότι το ανά χείρας τεύχος δεν έπρεπε να φέρει τον τίτλο «Επιστροφή στην ποίηση» αλλά «Ξεκαθάρισμα της ποίησης». Κοιτά την καθημερινότητα με λοξό βλέμμα και στο κομοδίνο, δίπλα στο κρεβάτι της, έχει βιβλία των Ντίκινσον, Σιμπόρσκα, Γουόλκοτ και Χίνι, καθώς και το *Αίμος, Ανθολογία Βαλκανικής Ποίησης*. Βέρα Κυψελιώτισσα, καθαρή ποιήτρια της έκπληξης, παρά τα 75 της χρόνια, καπνίζει τρία πακέτα τη μέρα – γι' αυτό και στις φλέβες της δεν πρέπει να ρέει αίμα αλλά νικοτίνη. Χαλάλι, λοιπόν, στα τσιγάρα που «βγάζουν» τέτοια ποιήματα όπως τα διαμάντια της κλής *θερμοκηπίου* (Ικαρος, 2005).

Πότε αρχίσατε να γράφετε ποίηση και ποιες ήταν οι πρώτες αναγνώσεις ποίησης; Φοβάμαι πως θ' απογοητεύσω την ερώτησή σας μια και δεν άρχισα να γράφω από τα πέντε μου χρόνια ως παιδί-θαύμα. Κάτι ψέλλισα στα 17 μου και αυτή η ατελής άρθρωση συνεχίζεται έως και σήμερα. Για τις πρώτες αναγνώσεις, θυμάμαι μόνο ότι ήταν αδηφάγες και ακατάστατες, σκόρπιες και πάντως όχι αποκλειστικό μέλημά μου. Ο χρόνος μου έδινε σε άλλα προτεραιότητα. Τώρα σκέπτομαι αυτά τα «άλλα», παίρνουν τη μορφή ενός συναρπαστικού βιβλίου που διάβασα, που μισολησμόνησα, που επιθυμώ να το ξαναδιαβάσω, αλλά έχει εξαντληθεί και δεν πρόκειται να επανεκδοθεί.

Τι κάνει ένα ποίημα ποίημα; Πότε ένα ποίημα είναι τελειωμένο; Τι κάνει ένα ποίημα ποίημα; Εννοείτε τι κάνει ένα ποίημα να είναι ποίημα; Η αφαίρεση. Αυτή ακριβώς που παρεμβαίνει και στην ερώτησή σας. Αλλιώς, ό,τι κάνει ένα ξεδίπασμα να είναι ξεδίπασμα ευφραντικό και ό,τι κάνει ένα όνειρο να είναι όνειρο πραγματικότερο και από την πραγματικότητα.

Πώς «έρχονται» τα ποιήματα; Άλλοτε με τη θέλησή τους και άλλοτε διά της βίας. Ούτε ο πρώτος εγγυάται για το καλό αποτέλεσμα, ούτε ο δεύτερος το αποκλείει. Πιστεύω ότι ένας σχεδόν άγνωστος παράγοντας αποφασίζει.

Αν μετακομίζατε για πάντα στο διάστημα, ποιο βιβλίο ποίησης θα παίρνατε μαζί σας; Θα έπαιρνα εκείνο το βιβλίο που θα συνέκρινε ετούτο το διάστημα, όπου μετακομίζω, με εκείνο που διένυσα από τότε που η έννοια «διάστημα» ήταν ένας ερωτικός, ας πω, χρόνος κι ένας ερωτόληπτος χώρος, φτάνοντας και μπαίνοντας στο σήμερα, όπου οι κλιματολογικές συνθήκες της ονειροπόλησης έχουν δραματικά αλλάξει. Από τη σύγκριση, τέλος, και σύμφωνα με τις μετρήσεις που κάνει η αίσθησή μας, σίγουρα θα έβγαινε ότι το ιδιωτικό μου διάστημα ήταν πολύ μακρύτερο και πιο φοβιστικό από τούτο που την άγνωστη έκτασή του φανταστικά διανύω τώρα, εγκλωβισμένη μέσα στο διαστημόπλοιο της ερώτησής σας.

Στο ποιήμά σας «Επώδυνη αποκάλυψη» της τελευταίας σας συλλογής κλόη θερμοκηπίου, γράφετε: «Σε ταπεινώνει να παραδεχτείς / πως όλα αυτά τα ανίδια που γράφουμε / γνωρίζουνε για μας περισσότερα / και πιο αβυσσαλέα / απ' όσα μισοξέρουν όσα ζήσαμε». Τελικά πού είναι το θαύμα της ζωής, σε όσα ζούμε ή σε όσα δε ζούμε; Όχι το θαύμα, το δράμα μάλλον της ζωής είναι αυτή η πλύση εγκεφάλου που μας κάνει, ότι τα συγκλονιστικότερα δώρα που μας επιφυλάσσει είναι αυτά που δε θα προφτάσουμε να λάβουμε.

Πώς θα χαρακτηρίζατε τον τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε η γραφή σας από τα Ποιήματα του 1952 έως τη κλόη θερμοκηπίου του 2005; Ώριμον, μετά παραγινόμενον, ύστερα ξεπερασμένον, πιθανόν και εν συνεχεία απερχόμενον.

Πιστεύετε ότι οι ποιητές πρέπει να κλείνονται στον γυάλινο πύργο τους ή να κυκλοφορούν στους δρόμους; Πιστεύω ότι οι ποιητές το μόνο που πρέπει να κάνουν είναι να μη διαφέρουν κραυγαλέα από τον κόσμο στον οποίο απευθύνονται. Άλλωστε, γράφοντας κάποια ποιήματα δεν έκαναν τίποτα διαφορετικό από το να μεριμνούν για την επιβίωσή τους, κάτι που είναι κοινή μέριμνα της ανθρωπότητας. (δε)